

VESTRE LANDSRET

DOM

afsagt den 3. oktober 2019

Sag BS-2733/2018-VLR
(1. afdeling)

Hedensted Kommune
(advokat Jacob Fenger)

mod

TDC A/S
(advokat Søren Christian Christensen)

Retten i Horsens har den 15. januar 2018 afsagt dom i 1. instans (sag BS-398/2017-HRS).

Landsdommerne Hanne Harritz Pedersen, Eva Staal og Cecilie Kabel Revsbech (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, Hedensted Kommune, har gentaget frifindelsespåstanden og har subsidiært nedlagt påstand om, at TDC A/S tilkendes et mindre beløb end påstået.

Indstævnte, TDC A/S, har påstået dommen stadfæstet.

Supplerende sagsfremstilling

Der har til brug for ankesagen været foretaget syn og skøn ved Lennart Ahlefeldt-Laurvig, der har afgivet erklæring den 6. november 2018 og supplerende erklæringer den 11. januar 2019 og den 12. juni 2019.

Skønsmanden er i spørgsmål 3 blevet spurgt, om skønsmanden kan oplyse, om grøfterenseren kan grave sig ind i siden af grøften, eller under arbejdet slå et "sving" og i givet fald redegøre herfor. Skønsmanden har oplyst, at en grøfterenser maksimalt kan grave sig 80 mm ind i siden på en grøft, at grøftens side mest består af jord, som giver klippearmen stor modstand, hvorved klippearmen vil svinge tilbage, og at grøfterenseren ikke kan slå et sving, da den er fast monteret på klippearmen. Skønsmanden har endvidere i forbindelse med besvarelse af spørgsmål SS1 oplyst, at "Klippearmen hvorpå grøfterenseren er monteret er ikke beregnet til at trykke/grave ned."

Forklaringer

Jan Pedersen, Ole Klidbo Madsen og Jan Kjærskov Pedersen har afgivet supplerende forklaring. Endvidere har skønsmanden, Lennart Ahlefeldt-Laurvig, afgivet forklaring.

Jan Pedersen har forklaret, at grøften var ved en asfaltvej, og mellem grøften og vejen var der en jordrabat. Grøften var ved en skovkant, og jorden var blød efter regnvejr. På fotoet i ekstrakten side 98 ser man en forhenværende TDC-medarbejder, der deltog i fejludbedringen. Stokken, medarbejderen står med, markerer, hvor kablet har været nedgravet. Han husker ikke, om grøften slog et sving på stedet, men på fotografiet kan man se grøftens forløb, og efter hans opfattelse ses der et sving. På oversigtskortet i ekstrakten side 100 kan man se, at der er mål på tegningen. De sorte bokse kan være samlinger på kablet. Telefonkasserne er over jorden og viser, at der er en kabeltrace i nærheden. På fotoet side 102 kan man øverst til venstre se en søjle, der er markeret på oversigtskortet. Man kan ved hjælp af kortet se, hvor der er kabler i jorden. Man kan hos TDC bestille en kabelsøger, der kan påvise, hvor ledningerne er placeret. Da han kom ud på stedet, så han markeringspinde, der markerede, hvor skaden var sket. Kablet er på fotoet side 98 stukket op i en markeringspind, og han mener, at kablet var placeret på den måde, da han kom. Han kan ikke huske, om grøften og kablet så ud som på fotografierne side 101 og 102. Han tog nogle billeder på sin mobiltelefon, men de findes ikke mere. På side 101 kan man se, at kablet ligger i venstre side af grøften. TDC lægger i dag typisk ikke kabler i grøfter. For 30 år siden var han ikke ansat i TDC. Han ved, at kablerne tidligere blev gravet ned, og har set, at der enkelte steder blev lagt dæksten ovenpå for at markere et kabel. Han kan ikke forestille sig, at man tidligere har lagt kabler ned i en grøft, der kan blive fugtig.

Ole Klidbo Madsen har forklaret supplerende om grøfterenseren F50, som kommunen anvender. Propellen foran vil slå fra, hvis den rammer noget hårdt. Der fjernes græs og grene fra grøfterne hvert andet år, for at det ikke skal formolde og fylde grøften op, men der fjernes ikke jord. Skaden, der skete samme dag på den anden side af vejen, skete med samme maskine og på samme måde. Det vil betyde ekstra arbejde, hvis kommunen skulle indhente LER-oplysninger og

bede en kabelsøger om at komme ud og påvise kabler. Hvis grøfteoprensning sidestilles med gravearbejde, vil der skulle indhentes gravetilladelser, der gælder i en måned. Hvis grøfteoprensningen f.eks. på grund af dårligt vejr ikke er afsluttet inden fristens udløb, skal der indhentes en ny tilladelse. Han er medlem af en arbejdsgruppe med deltagelse af 79 ud af landets 98 kommuner, og denne sag er blevet drøftet i gruppen. Andre kommuner løser grøfteoprensningsopgaven på samme måde som Hedensted Kommune, det vil sige uden at indhente oplysninger i LER og uden at søge gravetilladelse. Hedensted Kommune har løst opgaven på denne måde i mindst 16 år. Grøfterne i kommunen er 40 cm brede i bunden, men bredden i toppen varierer. Jo større vejen er, jo større skal grøfterne være. Dybden varierer også. Efter hans opfattelse viser fotografiet på side 98, at der ikke er gravet jord af, men kun "snadder" fra grøftebunden. Hvis grøften havde været fyldt op, skulle man have haft en gravemaskine ud først. De 5-7 årlige skader, der opstår i forbindelse med grøfteoprensningerne, skyldes, at kablerne er gravet forkert ned.

Jan Kjærskov Pedersen har forklaret, at han sidder inde i traktoren og styrer grøfterenseren med et joystick. Når han skal rense en grøft, starter han ved en overføring over grøften, hvor der er et rør, og han kører så væk fra røret. Den pågældende dag havde han kørt nogle timer ved Ørumvej. Han havde ikke bemærket noget særligt ved grøften. Lige pludselig så han kablet, der var rykket over. Han tog fat i kablet, der lå i bunden af grøften, og kunne rykke det op, fordi det ikke lå dybt. Han tog nogle fotografier. Fotografiet på side 102 viser kabelstumperne og den lange del, han hev op. Han orienterede sin formand om, at han havde revet et kabel over, og formanden ringede så til TDC. Han fortsatte med grøfteoprensningen ved den næste overkørsel. Grøfterenseren følger bunden af grøften, og han styrer den ikke. Han følger bunden af grøften. På fotot side 101 kan man se, at den højre kant er lige, og man kan se slam op ad siden. Grene og blade er kastet op i den modsatte side. Der er ingen instrukser vedrørende ledninger.

Skønsmand Lennart Ahlefeldt-Laurvig har forklaret, at grøfterenseren består af et hjul, der kan have forskellig diameter. Hjulet bliver drevet rundt af en oliemotor, og der er nogle knive. Grøfterenseren er monteret på en hydraulisk arm. Grøfterenseren skal fjerne det humusmateriale, der er for meget i grøften. Gli-deskoen giver armen modstand, og hvis der ligger en stor sten i grøften, vil armen gå tilbage. Hvis den roterende del rammer noget, den ikke kan løfte op, vil den stoppe. Gravefunktionen er beregnet til at tage det humusmateriale, der ligger nede i bunden af grøfterne. Dette har han også beskrevet i sine erklæringer. Hvis et kabel ligger i sædvanlig dybde i en grøft, vil kablet ikke blive skåret over, men hvis det ikke ligger dybt nok, kan det blive skåret over af knivene. Grøfterenseren har ikke kræfter nok til at grave ned i jorden. En grøfterenser som model F50 er et godt værktøj for kommunerne til at løse grøfteoprensningsopgaven på en billig og effektiv måde. Maskinen har ikke kræfter til at

ændre grøfternes profil. Man kan ikke bruge en for stor grøfterenser i forhold til grøftens diameter. Hvis kommunen gjorde det, ville grøfterenseren ikke holde længe. I Vestjylland er der ofte sand i bunden af grøfterne på grund af sandfygning, og maskinen kan godt fjerne sandet. Det samme gælder mudder, men normalt er jorden i bunden af grøfterne hård. Grøfterenseren vil kunne tage noget af grøftesiden hver gang og dermed ændre grøftens profil.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

TDC A/S har for landsretten yderligere anført, at arbejdet er omfattet af lovbeholdning 662/2003 om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer med senere ændringer.

Hedensted Kommune har heroverfor anført, at kommunens grøfteoprensning ikke er omfattet af denne lov, idet loven omhandler muligheden for tvangsmæssig ekspropriation til nye anlæg eller udvidelse af kabler til brug for telekommunikationsformål.

Landsrettens begrundelse og resultat

Det kan efter bevisførelsen lægges til grund, at kablet i eller ved grøften har ligget langs Ørumvej siden 1975, og at kommunen i mange år har foretaget oprensning af kommunens grøfter, herunder grøften ved Ørumvej, på den måde, som det bl.a. er beskrevet af Jan Kjærskov Pedersen. Det kan endvidere lægges til grund, at kommunen ikke har opfattet grøfteoprensning som gravearbejde i ledningsejerlovens forstand, men som en vedligeholdelsesopgave for at sikre en forsvarlig afvanding af de offentlige vejarealer.

Jan Kjærskov Pedersen har forklaret, at han den pågældende dag anvendte og styrede grøfterenseren på sædvanlig måde, og at han ikke forinden havde bemærket noget særligt i eller omkring grøften, og at skaden på kablet skete et stykke tid, efter at han var gået i gang med grøfteoprensningen.

Man kan på oversigtskortet se, at der er et kabel i området ved grøften, men der er efter det oplyste ikke tidligere i forbindelse med grøfteoprensning ved Ørumvej opstået skader på kablet. Det er ikke muligt at fastslå, om det er forløbet af grøften ved siden af kommunevejen, der har ændret sig, eller om det er placeringen af kablet, der har ændret sig siden sidste grøfteoprensning, således at en del af kablet nu lå placeret på en sådan måde, at grøfterenseren kunne få fat i det.

Det kan efter skønsmandens besvarelser af de stillede spørgsmål og forklaring under hovedforhandlingen lægges til grund, at grøfterenseren F50 er et veleg-

net værktøj for kommunerne til at rense grøfter med, og at maskinen er konstrueret til at fjerne blade, græsafklip samt andre bløde materialer fra grøften, således at vandet kan løbe frit, og at klippearmen ikke er beregnet til at grave, men at den dog kan bevæge sig ind i grøftesiden og ned i bunden.

Efter ledningsejerlovens § 9 skal enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder, indhente oplysninger fra ledningsejerregistret om ledningsejere i graveområdet. Kommuners oprensning af grøfter langs kommunale veje med en grøfterenser af den type, F50, der blev anvendt af kommunens medarbejder, kan imidlertid ikke betegnes som gravearbejde omfattet af ledningsejerloven. Kommunen havde således ikke pligt til at undersøge ledningsejerregistret (LER), før medarbejderen gik i gang med grøfteoprensningen.

Kommunen skal herefter kun betale erstatning til TDC, hvis kommunens medarbejder i forbindelse med grøfteoprensningen har handlet culpøst, f.eks. ved at fejlbetjene grøfterenseren, således at den slog et sving og bevægede sig væk fra bunden af grøften, hvor der skulle foretages oprensning. Der er ikke grundlag for at tilsidesætte Jan Kjærskov Pedersens forklaring om, at han den pågældende dag betjente grøfterenseren, som han plejede, og som han skulle, og det er derfor ikke bevist, at kommunen har handlet ansvarspådragende.

Landsretten tager derfor kommunens frifindelsepåstand til følge.

Efter sagens udfald skal TDC A/S i sagsomkostninger for begge retter betale 49.342,50 kr. til Hedensted Kommune. 40.000 kr. af beløbet er til dækning af udgifter til advokatbistand inkl. moms, 750 kr. er til retsafgift og 8.592,50 kr. er til dækning af udgifter til syn og skøn. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet til advokat taget hensyn til sagens omfang og forløb og sagens betydning.

THI KENDES FOR RET:

Hedensted Kommune frifindes.

I sagsomkostninger for begge retter skal TDC A/S inden 14 dage betale 49.342,50 kr. til Hedensted Kommune. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

Publiceret til portalen d. 03-10-2019 kl. 10:01

Modtagere: Appellant Hedensted Kommune, Indstævnte TDC A/S